

ingevuld. Dit heeft hem gestijfd in zijn verzet. Als een geneeskundig adviseur de mededeelingen, die hem omtrent een zieke geworden, maar aan den eerste den beste laat toezenden, is er een grond te meer om hem geenerlei mededeeling van geneeskundigen aard te doen. De werkgever van den betrokken werkman zal *aan den verzekeraar* een proces aandoen ter vernietiging van het jaarcontract, omdat de maatschappij blijft staan op haar eisch van volledige invulling der formulieren, terwijl de vervulling van dien eisch niet in het vermogen van den werkgever is. Ook heeft de werkgever *geweigerd*, den werkman naar een ander arts, *niet-lid der Maatschappij*, te zenden, gelijk de verzekeringsmaatschappij hem had verzocht. Het komt niet vaak voor, dat wij zooveel begrip en medewerking bij leeken vinden, maar die enkele keer moedigt aan tot volhouden.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

TEKORT AAN HARD-CAOUTCHOUC.

Onder de lasten, ons door de tegenwoordige cultuurperiode opgelegd, behoort ook een langzamerhand steeds meer voelbaar wordend gebrek aan voorwerpen en hulpmiddelen voor de dagelijksche praktijk van den geneeskundige. De Nederlandsche industrie schiet te kort of heeft misschien geen grondstoffen; het is dus zaak een uitweg te vinden.

Voor een algemeen gebruikt hulpmiddel, het ronde pessarium (ring van VON MEYER), meen ik daarin geslaagd te zijn. Toen de instrumentenhandelaren op mijn aanvraag om pessaria steeds een „non possumus” ten antwoord gaven, heb ik ringen laten draaien van droog eschdoornhout en deze gedrenkt, nadat zij zorgvuldig waren afgeschuurd met schuurlinnen, met paraffine. Het hout neemt daardoor geen vocht op. Sinds maanden loopten verscheidene mijner patiënten met deze pessaria rond, zonder dat iets bijzonders valt op te merken. De eschdoorn is elders bekend als ahorn (*acer pseudo-platanus*).

Mijn leverancier voor deze ringen is de firma A. H. BECKER, Heerenstraat, te Groningen.

Groningen, November 1916.

N. J. A. F. BOERMA.

GEMOBILISEERDE ARTSEN.

*Aan het Hoofdbestuur der Ned. Maatschappij
tot Bevordering der Geneeskunst.*

In het *Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde* van 16 Sept. j. l. heeft collega J. H. WIERINGA geprobeerd eens te weten te komen of het Hoofdbestuur ook iets deed in het belang van een paar honderd harer gemobiliseerde jonge leden. Hij vroeg mededeeling van resultaten van „een commissie ter bevordering van demobilisatie der reserve-officieren van gezondheid”, die diligent was verklaard op de laatste algemeene vergadering der Maatschappij, en met belangstelling heeft ondergeteekende — en, ik weet zeker, velen met hem — elken Zaterdag uitgezien naar een antwoord aan collega WIERINGA. Tot dusverre verscheen echter niets. Ik herhaal daarom zijn vraag, maar richt mij tot het Hoofdbestuur der Maatschappij, omdat mij het bestaan van bedoelde commissie onbekend is. Zoo ooit, dan hebben nu de gemobiliseerde jonge leden den steun noodig van de geheele Maatschappij tot bevordering der geneeskunst en daarom vraag ik aan het Hoofdbestuur — niet in enkele woorden in een jaarverslag —

om in dit *Tijdschrift* te willen mededeelen, wat het deed en wat het nog denkt te doen in het belang van zoovele harer leden?

Vreeland,
24 Nov. 1916.

E. H. L. ENGELHARDT,
Tijd. Off. v. Gez. 2de kl.

DE GRANULINE-ADVERTENTIE.

Naar aanleiding van de opmerking in het *Tijdschrift* van 25 November over de granuline-advertentie in *Ons Leger*, wil ik even mededeelen, dat de redactie van genoemd maandblad na een opmerking mijnerzijds *terstond* heeft geweigerd de bewuste advertentie verder te plaatsen. De redactie schreef mij, dat zij mijn gevoelen deelde, dat een dergelijke aankondiging niet in haar orgaan tehuis behoorde.

Eefde (gem. Zutphen), 27 November 1916.

Dr. J. VAN DER HOEVEN.

DE TEGENWOORDIGE ROODVONKBESTRIJDING.

Ernstig bezwaar heb ik tegen de wijze, waarop collega HEIJERMANS mij in zijn jongste artikel ten tooneele voert. Hij stelt het voor, alsof ik zou aangeraden hebben om de lichte roodvonkepidemie te bestrijden door niet alleen de zieken, maar ook alle contacten in barakken af te zonderen. Wie de moeite wil nemen, om mijn schrijven nog eens op te slaan, zal het onjuiste van die bewering aanstonds inzien. En ik vertrouw ook, dat HEIJERMANS, als hij wat minder oppervlakkig leest, de eerste zal zijn om zijn onrecht in deze te erkennen.

Wat nu de zaak zelve aangaat, meen ik, dat de raad van HEIJERMANS, om het publiek tot rust te brengen, inderdaad niet kwaad is. Doch zijn raad om de afzondering in inrichtingen te beperken en de „briefjes” op te ruimen, lijkt mij nog steeds bedenkelijk. Het moge een te verdedigen standpunt zijn van den behandelenden geneesheer, die allereerst het belang van zijn patiënt op het oog heeft; maar wie ook het publiek belang heeft te behartigen en daarom zoo spoedig mogelijk ook aan deze epidemie een eind wil maken, mag dit standpunt naar mijn meening niet deelen.

Bovendien, beweegt men zich in die lijn, dan kweekt men geringschatting van het besmettingsgevaar, en nadert weer tot de ouderwetsche opvatting van den conservatieven of fatalistischen boer, die maling heeft aan briefjes en besmetting, en die heel genoegelijk zijn kopje koffie gaat drinken bij den buurman, waar de dokter een besmettelijke ziekte heeft vastgesteld.

Utrecht, 27 November 1916.

D. J. HAMBURGER.

HET REFERENDUM.

Naast de opvatting omtrent wetstoepassing, en de voorspelling omtrent instemming eener afdeeling, door collega VAN EYK in het vorig nummer (25 November) ten beste gegeven, zij medegedeeld, dat de afdeeling Rotterdam der Ned. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst 22 November in een goed bezochte vergadering (ongeveer 80 leden aanwezig) op voorstel van het, uit 9 internisten bestaande afdeelingsbestuur besloot, aan het Hoofdbestuur te berichten, dat het referendum onwettig gehouden werd.

Van een somber beroep op art. 318 (doodvonnis over het Hoofdbestuur! brrr), door onzen collega uit het rustige Huizen onverschrokken te berde gebracht, gewaagde niemand; er viel geen woord debat, misschien wel omdat onmogelijk het tijdperk, verstreken tusschen de 67ste algemeene vergadering en de circulaire gedateerd 20 October 1916, welke het stembillet vergezelt, tot den in art. 49 huishoudelijk reglement voorgeschreven termijn van 2 maanden goed te praten is.